

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt roka --- 1 " --- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Khuen padol.

Mungovci sa hašteria.

Budúci ministerpredseda je zaiste Lukács.

Prípadne budú nové voľby.

Gróf Khuen-Héderváry uhorský ministerpredseda vo štvrtok 7. marca v mene svojom a všetkých ministrov jeho veličenstvu kráľovi vo Viedni na písme oznámil, že sa zrieka vlády. Od štvrtku 7. marca gróf Karol Khuen-Héderváry není viac ministerpredsedom a krajinu spravuje len za ten krátky čas, kým jeho veličenstvo kráľ vymenuje novú vládu.

O pade Héderváryho i jeho vlády písali sme už pred týždňami. Hnusne padol ten Khuen-Héderváry, ktorý početnými millionami sohnal si väčšinu, aby viedeňským kruhom odhlasoval dal všetko, čo žiadaly na spoločnú armádu. Padol Khuen-Héderváry, bo ani o jedného rekruta Viedenčanom nevedel dať viacej, ako posial dostávali. Nedostal tie stá a stámilliony, ktoré od Uhorska žiadal pre Viedeň. Potupne padol práve vtedy, keď sa najviacej vystatoval.

Ku jeho pohrabu chystal sa gróf Khuen-Héderváry vo stredu 6. marca. Na ten deň všetkých ministrov svolal ku porade. Dostavili sa aj všetci s oveseným nosom. Ministerpredseda predložil im, že už ďalej nemôžu figlovať, vo Viedni nemajú dôveru, v Budapešti vydatnej podpory, preto že najlepšie bude, keď zložia vládu. Ministri s fažkým srdcom podpísali prichystanú a predloženú im listinu zaďakovania a ministerpredseda vo štvrtok o jednej hodine

odovzdal ju jeho veličenstvu kráľovi. Jeho veličenstvo ochotne prijal zaďakovanie ministerpredsedu, a jeho vlády a po vymenovanie novej vlády poveril ho so správou krajiny. Po výsluchu Héderváry vyslovil sa pred novinármi, že on včul nič iné neoplakava, iba jeho predlohu o zbrannej moci a o štvrtej hodine popoludní vrátil sa hneď do Budapešte.

Dňa 27. januára roku 1910. gróf Khuen-Héderváry predstavil sa krajinskému snemu i s jeho vládou a v snemovom zasadnutí 8. marca 1912. zaďakovanie jeho vlády oznámil nasledujúcimi lakoničnými slovami:

Mám česť na vedomie dať ctenej snemovní, že jeho veličenstvu predostiel som zaďakovanie vlády. *jeho veličenstvo prijať ráčil zaďakovanie vlády* a poveril ma s dočasným vedením krajinských záležitostí. S týmto v súvislosti mám česť o to prosiť, **aby po utvorení novej vlády snemové zasadnutia boli odročené.** (Schvalovanie.)

Posledný návrh tento odstúpivšieho ministerpredsedu prijala snemovňa a kým nová vláda není vymenovaná, nebude vydržiavať zasadnutia. Pri odstúpení Héderváryho najviacej zronení boli Kossuthovci. Veď videli, že im slúbené mandáty padly im do Dunaja. Mungovci odobrili sa od ich ministerpredsedu a vodcu bez zvyklých manifestácií, včul ale všetci nad tým si hlavy lámu, prečo vlastne zaďakoval Héderváry i s jeho vládou?

Hovoria, že preto musel zaďakovať, bo jeho paklovaním s Kossuthovou stranou ukrátiť chcel práva koruny poľažne spoločnej armády. Kossuthovci totiž uzavreli s ním priateľstvo a zriekli

sa obštrukcie, len pod tou podmienkou, aby keď kontingent rekrútov není povolený, rezervistov do služby povolať a vyslúžených vojakov len vtedy smeli podržať, keď to dovolí krajin-
ský snem. Vo Viedni videli v tomto urazenie kráľovského práva nad vojskom. Možno, že toto bolo jednou príčinou, z ktorej prepustili Héder-
váryho, stalo sa to ale zvlášte preto, bo on jeho sluby nevedel vyplniť ani vo Viedni, ani v Budapešti. Preto ho prepustili ako nespoľah-
livú čeliadku.

Gróf Khuen-Héderváry odstúpil i s jeho vládou! Mungovci ale aspoň zdánlive stavajú sa na nohy. Stísajú päste a vyhrážajú sa, že v žiadnom páde neodstúpia od toho, čo Héder-
váry uzavrel s Kossuthovou stranou; v ich porade v piatok večer vydržiavanej vyslovili i tú žiadosť, aby za ministerpredsedu znovu vy-
menovaný bol Héderváry. V tomto kontroval im zvlášte gróf Tisza. Vo Viedni ale veľmi dobre vedia, že zakúpený mungovský tábor za minister-
predsedu ochotne prijme i staré obrablo, nech im len nechýba ovsové vreco, plný válov a masťný hrniec.

Z príležitosti tejto krízy vidno zas jasne a neodškriepiteľne, že medzi všetkými politickými stránkami bezžisťnú a statočnú politiku prevá-
za jedine kresťanská ľudová strana a že krušné pomery krajinské k lepšiemu obrátiť možno len na základe jej programu.

Nástupcom Khuenovým bude zaiste Ladislav Lukács. Za ministerpredsedníctvom už od dávna bolely ho zuby. Po zničení koalície Lukács sa natisal za ministerpredsedu. On pakloval vtedy s Justhom a prítomne, ako sa hovorí, on povzbudzoval obštrukciu, aby vydržala, bo len takýmto spôsobom onedlho padne Khuenová vláda. Tieto a mnohé iné kúsky prevádzal Lu-
kács za chrptom jeho ministerpredsedu. Takýto charakter je Lukács.

O volebnej reforme Lukács snád priaznivej smýšľa, ako jeho predchodca. S Justhovou stranou uzavre mier a priateľstvo, bude jej sľúbiť prevedenie reformy volebného práva. Nuž ale, ako je Lukács známy, keď sa dostane na vládu, opáli on aj Justha.

Pri politickej nespoľahlivosti má Lukács ešte aj tú veľkú chybu, že je veľmi zaľúbený do židov a slobodných murárov. Týchto miluje

nadovšetko. *Toto ale je dostatočné, aby veriaci kato-
líci aj proti Lukácsovi postavili sa na stanovisko neústupnej opozície. Záujmy malých ľudí obrániť vie len pevná a mohútna kresťanská ľudová strana.*

Jestli ale Lukács s terajšou väčšinou nedosiahne očakávaných úspechov, vtedy rozpustí snem.

**Toto nech majú pred očami naši zmu-
žilí ľudáci, nech bezodkladne organizujú sa po všetkých i tých najmenších obciach, aby zabezpečili víťazstvo kresťanskej ľudovej strany.**

Učme sa od slobodných murárov.

Sv. náboženstvo Pána Ježiša Krista, vždy malo mnoho nepriateľov. Behom devätnásťsto rokov vystavené bolo nepretrženým nápadom. Boly časy, keď takmer celý svet sprisahal sa proti nemu, keď mocní cisári a celé národy všetko vynaložili na to, aby ho vykorenili. To sa im ale nepošastilo. Predsa však to tvrdím, že katolícka cirkev niky ešte nedožila sa tak hrozných časov, ako sú terajšie. Nie síce z tej príčiny, že by ju včul zo všetkých strán tak hrozne prenasledovali, ako za obdobia mučedelníkov, lež za prvé preto, že jestli prítomne nepostavíme sa na nohy, z obstojnej ešte prítomnosti, nastane pre nás hrúzyplná budúcnosť, za druhé ale preto, že kým nepriateli zašlých století, cirkev našu napádali otvorene a verejne, terajší nepriatelia jej prevádzajú ich pekelnú prácu potajomne s diabolskou falošnosťou. Ako sysle chodia pod zemou, napádajú nás zákerní-
kym spôsobom, chovajú sa ako dobrí priatelia, v skutočnosti ale sú naši vzteklí nepriatelia.

V «Kresťane» často spomíname slobodných murárov. Veriaci katolíci teda dobre znajú túto bandu, aj to vedia, že sú to najvzteklejší nepriatelia katolíckej cirkvi. Nevedia ale snád to, že slobodní murári hlboko v ich srdciach zatvárajú ich tajemstva a že ani to nechcejú prezradiť, kto vlastne patrí ku ich záhubnej organizácii.

Prítomne neideme sa obširnej rozpisovať o tejto nebezpečnej sekte a len v krátkosti udáme niekoľko číslíc, aby ctení čitatelia naši presvedčili sa, koľko slobodných murárov je

vôbec na svete a aby z tohoto i tomu sme sa naučili, ako proti nim máme sa brániť.

Na celom svete je slobodných murárov:

			Členov
V Anglicku	v	2800 lôžach	152.000
« Irsku	«	460 «	18.000
« Škótsku	«	712 «	50.000
« Nemecku	«	4890 «	54.200
« Luxemburgu	«	1 lôži	50
Vo Švédsku	«	24 lôžach	12.805
V Norvégsku	«	14 «	3837
« Dánsku	«	12 «	4610
« Hollandsku	«	101 «	4600
Vo Švajcarsku	«	34 «	3646
« Francúzsku	«	543 «	36.700
V Belgicku	«	21 «	700
« Taliansku	«	327 «	15.000
« Španielsku	«	79 «	3169
« Portugalsku	«	149 «	2887
« Románii	«	9 «	250
« Grécku	«	19 «	4950
« Sev. Amerike	«	14.459 «	1,275.930
« Stredn. Amerike	«	212 «	8206
« Južnej Amerike	«	1070 «	37.394
« Austrálii	«	750 «	40.722
Po rozličn. miestach	«	100 «	10.000
V Uhorsku	«	71 «	5132

Na celom svete v asi 27.000 lôžach (organizáciach) je teda **jeden million osemkráťstot tisíc** slobodnomurárskych členov. Najviacej slobodných murárov je v Amerike. V Europe najviacej slobodných murárov má Anglicko, na druhom mieste stojí Nemecko, na treťom mieste Francúzsko, na štvrtom mieste Taliansko, na piatom mieste Švédsko a *na šiestom mieste stojí Uhorsko.*

(Dokončenie nasleduje.)

Kto je vinen?

Zákon o kurialnom súdobníctve prísne zabráňuje kortešovať notárom, slúžnovcom a všetkým úradským. Nielen že ten zákon zabráňuje to tým mohutným pánom, lež splnomocňuje občanov, že oznámiť môžu toho úradského, ktorý ten zákon v posmech má a svevolne ho prestupuje. Takéhoto vinníka potom neuprositeľne posúdiť má kráľovská súdobná stolica.

Zákon teda máme, lenže ktorý notár alebo

slúžny ho zadrží? Hádam ani jedon, bo ved tým pánom z hora rozkažu, aby kortešovali a prehánali tých voličov, ktorí sú iného politického presvedčenia, než veľkomožný pán slúžny. Tito páni vedome prestupujú zakon a trest ich nestihne. Čo je to za pravda? Vinníkov trestať treba bez ohľadu na ich stav, bo len tak očistíme náš verejný život od politických róžášandorov.

Zákon o kurialnom súdobníctve bráni a zakazuje podplácať voličov, kto predsa podpláca, zpächa priestupok a ako taký má byť trestaný. Zákon ten prísne tresty určuje na tých kortešov, ktorí dôveru voličov za peniaze kupujú. Žiaľbohu však, že ten zákon práve ti páni prestupujú, ktorí ctíť by si ho mali. V prvom rade spomenem bývalého ministerpredsedu Héderváryho. Nech pred jeho odchodom osvedčí sa pred celou krajinou, zdáľiž čistými voľbami obdržal väčšinu a či kúpiť ju musel od veľactených voličov. Lhať a zapierať nemôže to pán Héderváry, bo ved tisíce svedkov dokáže, že jeho mungovia od neho dostali volebné trovy a tak Héderváry bol prvý, ktorý prestúpil ten zakon. Podobne prestúpil ho i jeho pomocník Alexander Jeszenszky, manipulant volebnej pokladnice. Tento pán vyplácal tisíce vládnym kandidátom a föispánom. On dal spôsob ku podplácaniu voličov a hľa, robil to beztrestne. Prečo inakších vinníkov postaví pred súd pre hocakú maličkosť, kdežto veľkých vinníkov nechajú na slobode? Prečo za jeho ministerstva neosvedčil sa Héderváry, kde sobral milliony na volby? Prečo sa nenašiel človek, ktorý by ho bol pred súd citoval?

Od hlavy smrdí ryba. Keď my chceme náš verejný život očistiť od špiny, keď chceme zachrániť dobré meno Uhorska pred cudzozemskom, keď chceme zakonom úctu zabezpečiť: tak naše súdy trestať majú aj tých, ktorí sedia v ministerstvách a vo vysokých úradoch, bo keď volebný zakon prestupujú ministri a úradníci, prečo by ho neprestúpili jednoduchí voličia, ktorých ti páni peniazmi a nápojom k priestupku zvädzajú? V tom neslobodno pochybovať, že by sudca neposúdil tých pánov, ktorí voličov podplácali. Posúdia ich dľa paragrafov zákona, len treba žalobu dokázať. Máme na to príklady. Pochodia oni práve z Jeszenszko-Hédervárskych volieb. Pred súd postavili

takých vládnych kortešov, ktorí podplácali voličov a hľa, posúdení boli na žalár a na zaplatenie peňažnej pokuty. Proti tomuto rozsudku márne appellujú tí posúdení, vyšší súd potvrdí výrok prvého súdneho fórumu. A to nemôže byť inak. Keď raz podplácanie voličov uznané je za trestný priestupok, tak žiadna pravotárska rabulistika neoslobodi od trestu tých kortešov, ktorí peniazmi kupovali dôveru.

Lenže tu spatrujem jednu veľkú chybu zákona. Zvlášte že nenúti dušokupcov, aby zradili tých pánov, od ktorých peniaze obdržali. To by malo slúžiť k obrane, lenže obžalovaný pozbavený je tejto obrany. Prizná sa pred súdom, že podplácal, práve tak ako sa priznali svedkovia félegyházskej petície, že krivo prisahali, nezradili ale tých, ktorí ich k priestupku tomu naviedli. A to by bolo zaujímavé. To by odokrylo tú záclonu, za ňouž Héderváry, Jeszenszky a všetci liberálni korteši machlovali a čítali tajné peniaze na ten krajinský trh, ktorý menuje sa poslaneckou voľbou. V tom páde vyšly by na javo všetky huncutérie, ktoré spojené sú s našimi voľbami. A vtedy nielen tých by odsúdili, ktorí podplácali, lež aj tých pánov ktorí k tomu dušokupectvu peniaze assignovali.

A to by bola spravodlivosť.

Ondrej Hladký.

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici zvolenskej.

Ján *Bartos* tajomník strediska Katolíckej Ludovej Jednoty na území stolice zvolenskej organizácie Jednoty utvoril a jestvujúce posilnil v nasledujúcich obciach:

Gyetva. Shromaždenie 11. februára vydržiavané peknou rečou zahájil dekan farár Anton Kugyelka a tajomník Ján *Bartos* vysvetlil účinkovanie Jednoty, Počet členov z 80 poriastol na 217. V shromaždení súčasťnili sa kapláni: Jozef Sochlik, Vincenc Zvarik a Franc Horacsek.

Zvolen. V shromaždení 12. februára vydržiavanom Katolícku Jednotu vysvetlovali: titulárny kanonik farár Martin Matuskovich a tajomník Ján *Bartos*. Počet členov zo 124 poriastol na 165. V shromaždení súčasťnili sa kapláni Jozef Szmid a Julius Kacina.

Nagyszalatna a Végles. Organizácie Kat. Lud. Jednoty pekné shromaždenie vydržiavaly 13. februára. Po rečiach, ktoré držali učiteľ Georg Hermann a tajomník Ján *Bartos* počet členov poriastol na 98.

Nagyócsa a Kisócsa. Miestne organizácie v zriedkave veľkom počte navštívene shromaždenie vydržiavaly 14. februára. Rečnili: dekan-farár Vincenc Farkas, tajomník Ján *Bartos* a roľník Ján Odrobina. Počet členov 73. Prítomný bol i učiteľ Béla Druozel.

Végleshuta, Kálnok, Hegyhát, Dombszög. Početne navštívene shromaždenia vydržiavané tu byly 16. a 17. februára. Shromaždenia z poverenia úradne zamestnaného dekana-farára Karola Majthán peknou rečou zahájil Jozef Barabás. Účinkovanie Kat. Lud. Jednoty vysvetloval tajomník Ján *Bartos*. Prítomný bol i učiteľ Ludvik Alpár. Počet členov z 43 poriastol na 86.

Zólyommiklós. Dňa 18. februára po svätej omši ľud v ohromnom počte dostavil sa ku shromaždeniu. Ciele Jednoty vysvetlovali: miestny duchovný Jozef Csanáky a tajomník Ján *Bartos*. Počet členov z 20 poriastol na 198. V shromaždení súčasťnili sa: kaplán Ferdinand Dokupil a Ján Ruzsinszky.

Vážne veci zo štatistiky.

Náhodou prišla nám do ruky zpráva krajinského štatistického úradu. Zpráva táto predstavuje nám síce len výsledok predposledného ľudového popisu, bo s vypracovaním posledného popisu štatistický úrad ešte neni hotový. Na základe tejto zprávy však môžeme si utvoriť obraz o panujúcich etnografických, kultúrnych a hospodárskych pomeroch obyvateľstva uhorského kráľovstva. Zbadáme aj chyby a nedostatky, ktoré sa vo vývine každodenného života ukazujú. Takto sa môžeme zo štatistiky v každom ohľade orientovať.

V prvom rade sa dozvieme, že počet krajinského obyvateľstva stále sa rozmnožuje. Roku 1900. spočítané bolo v Uhorsku skoro 17 miliónov obyvateľov, vzrast obyvateľstva posledných 20 rokov činí skoro 14 procentov. Bár na vzrast obyvateľstva neprajne účinkovalo hromadné vysťahovanie. Na vidiekoch, kde vysta-

hovanie dosiahlo veľkých rozmerov, bol vzrast obyvateľstva pomerne malý, oproti tomu na iných vidiekoch jako v stolici peštianskej, bol vzrast obyvateľstva pomerne veľký. Následkom vysťahovania sa práceschopných mužských vykazuje štatistika na Horniakoch, menovite v Šáriši, v Spiši a v Abauji o 90.225 viac žien než mužských. Lebo naši rodáci, keď sa odhodlajú na ďalekú cestu za more, tu doma nechajú svoje rodiny; veď oni nechcú hľadať novú vlasť, lež len nový a hojný zárobok. Po dlhší alebo kratší čas trvajúcej próbe, už či sa táto podarí alebo nie, vrátia sa naši krajani späť do svojej starej vlasti, ku svojim milým rodinám. Tí mužskí, ktorí za šírým morom v potu tvári svoj chlieb vyhľadávali, pri popise krajinského obyvateľstva chybovali.

Štatistika ďalej vykazuje, že mladí ľudia nižšie 15 rokov tvoria 35.6 percentov a starí vyše 60 rokov len 7.6 percentov celého obyvateľstva.

Z tohoto nasleduje, že pomerne veľmi málo ľudí dožije u nás vysoký vek a pomerne mnoho ľudí zahyne už v mladom veku. Vdov je takmer trikrát viac ako vdovcov. Toto možno z čiastky tak vysvetlovať, že sú mužovia vždy pomerne starší než sú ženy a starší obyčajne skôr skončí zemskú púť: ale aj iné okolnosti hrajú tu zásto, menovite že muž má ťažší zápas o živobytie, ktoré povinný je svojej rodine zaopatriť, ale na váhu padá aj to, že medzi mužskými je primerane viac výstupníkov a ľudí, ktorí nemierne žijú.

Čo sa náboženstva týče, katolíci tvoria najväčší percent. V samom Uhorsku je 48.7 percentov katolíkov, zarátajúc aj Horvatsko a Slavoniu činia katolíci 51.5 percentov. Protestantov je v Uhorsku 21.9 percentov, gr.-katolíkov a pravoslávnych 2.4 a židov 4.9 percentov. Ale najlepšie rozmnožujú sa židia (19 proc.), potom r.-katolíci (12.5 proc.), reformáti 9.4 proc. a najmenší je vzrast u gr.-katolíkov a pravoslávnych (7.2 proc.)

Ohľadom materinskej reči najviac je Maďarov, potom nasledujú Rumuni, Nemci, Slováci, Srbi, Rusini a najmenej je Horvatov.

Jako v živote jednotlivca, podobne aj v živote krajinského obyvateľstva veľmi vážny zásto hrajú zdravie. Len zdravý, práceschopný

človek môže byť užitočným členom ľudskej spoločnosti. Mrzáci sú viac-menej utisknutí na pomoc a podporu iných. Čo sa telesného zdravia týče, uvádza štatistika veru smutné dáta. V Uhorsku je 19.377 slepých, 25.445 hluchonemých, 29.840 bĺbých a 17.117 choromyselných. Medzi mrzákami tvoria mužskí väčší percent než ženské a dľa náboženstva najviac choromyselných je medzi židmi. Keď by sme dôkladnejšie prezreli štatistické dáta, jako sú tieto uvedené, poznajúc životné pomery, mohli by sme uzavierať, že na jednom alebo druhom vidieku v tom alebo inom spoločenskom kruhu, čo môže asi byť príčinou klesania zdravotného stavu.

Krom spomenutých dát obsahuje štatistika výkazy pofahujúce sa na všetky životné okolnosti, na vývin národohospodárskych odvetví. Poskytujú taký obraz súčasne upozorňuje na chyby a nedostatky, ktoré odstrániť, pofažne nahradíť treba. Takto sa stanú štatistické výkazy užitočnými pri zostavení programu pofahujúceho sa na prácu za verejné záujmy. Naša štatistika poskytuje veru veľký material ku takémuto programu: mnoho ťažkých úloh čaká na riešenie, mnoho práce treba nám vykonať na každom poli verejného života, aby sme na ceste pokroku napredovali. Ku tomu ale potrebné sú pokojné pomery, potrebné je, aby ustavičná kríza neprekážala prácu a nestavala v cestu neodolateľné prekážky. Za takých okolností, jaké teraz panujú, nemožno rátať, že sa štatistické výkazy v blízkej budúcnosti prajnejšie zmenia. Ako ale dosiahnuť prajnejšie pomery v hospodárskom a politickom rozpoložení na to máme len tú jednu odpoveď: *Krestania precitnite už raz, organizujte sa, pri volbách dopomozte ku víťazstvu krestanskej ľudovej strane a v Uhorsku v krátkom čase všetko sa znovu zrodí v duchu Krista Pána!*

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Obrovský štrajk v Anglicku.

Doteraz štrajkujú v Anglicku dva milióny robotníkov. O týždeň však počet štrajkujúcich dosiahne tri milióny. Následky tohoto štrajku hroznú sú v každom ohlade. Ponevác následkom nedostatku uhlia v priemyselných podnikoch zamedzili alebo celkom zastavili prácu, 700.000 priemyselných robotníkov je bez zamestnania. Následkom redukovania železničnej premávky dosiaľ asi 100.000 robotníkov prišlo o zárobok. Furmanskí robotníci uzavreli, že naskutku prestanú pracovať, akonáhle vojsko vťahne na tie územia, kde kamenouhelní baníci štrajkujú. 26.000 železničných zamestnancov dostáva už len polovicu pláce. O zavretí fabrik dochodia vždy novšie zprávy. Na londýnských nádražiach nakopené je nesmierne množstvo tovaru. Mnohé parné mlyny majú uhlia už len na niekoľko dní a keď sa im uhlie minie, mlyny prestanú mlieť.

Pre štrajk zdraželo uhlie nielen v Anglicku, lež aj vo Francúzsku, Hollandsku, v Španielsku a v Nemecku. Následky obrovského štrajku cítia všetky vrstvy anglického obecnstva. Nesmierne zdražely všetky potravné články, následkom čoho je, že v rodinách robotníckej triedy každodenne na stá a stá mrú deti pre nedostatok pokrmu. V meste Essex ku príkladu mäso je dnes trikrát tak drahé, ako bolo minulý týždeň. Dľa jednej londýnskej zprávy, štrajkujúci vnikli do jedného skladu na kamenné uhlie, strážnikov zbili do krve a odviezli mnoho uhlia, prv, než by ich v tom polícia bola prekazila. V baňskom okrese Swansea nevedia z baní vypumpovať vodu. Jestli štrajk dlhšie potrvá, tak aj dva mesiace budú potrebné ku vyťahovaniu vody v baní. Za ten čas pravda nebude možno v bani pracovať. Cena jednej tonny uhlia poskočila na 30 shillingov, lebo plavebné spoločnosti bárskoľko platia za uhlie, len aby nemusely ešte väčšmi zredukovať premávku svojich lodí. Pozdĺž rieky Tees je 74 maší a z týchto pracuje sa pre nedostatok uhlia len v deviatich.

Štrajk prešľahol aj na kontinent a čo diaľ, tým väčšmi sa šíri. Za nemeckými kamenouhelnými baníkmi na okolí Ruhru teraz už aj rakúski baníci vystúpili s požiadavkami a takto

sa ľahko môže stať, že kamenouhelní baníci aj v našom bezprostrednom susedstve začnú štrajkovať. Rakúska vláda vyzvala všetky di-rekcie štátnych železníc, aby s uhlím sporily a aby sa usilovali zadovážiť si čím väčšiu zásobu uhlia, bo najbližšie pravdepodobne aj v Rakúsku vypukne štrajk kamenouhelných baníkov.

POLITICKE CHYRY.

Kríza vlády.

Gróf Khuen-Héderváry v snemovom zasadnutí 8. marca a v snemovni veľmožov 9. marca na vedomie dal celému svetu a jeho okoliu, že i s jeho vládou zadakoval a že jeho veličenstvo kráľ prijal toto zadakovanie a poveril ho, aby po vymenovanie novej vlády spravoval osudy Uhorska. Vyslancovia liberálnej pracovnej strany zcela ohlušení touto neočakávanou zvesťou, otvorenými hubami prijali nemilú zprávu a s všemohúcim ich vodcom rozlúčili sa bez všetkej slávnostnej odobierky. Ani jeden neohlásil sa, aby sa mu poďakoval za požívané milosti a odobral sa od neho v mene strany. Pohrab Héderváryho v snemovni vyslancov bol len zcela jednoduchý. Ináč tomu bolo v snemovni veľmožov. Tam oslavovali Héderváryho s veľkým hlukom a nad jeho odchodom vylievali krokodílske slzy. Vo vláde Uhorska nastala teda úplná kríza, ktorú najbližšie rozriešiť má jeho veličenstvo kráľ.

Predpráce ku rozriešeniu vládnej krízy.

Jeho veličenstvo kráľ cieľom rozriešenia vládnej krízy prv než pustil sa do potyku s politikmi Uhorska, 9. marca slyšal mienku spoločného ministra vojny rytiera Auffenberga. Z tohoto rozniesly sa chýry, že i spoločný minister rytier Auffenberg vzdá sa jeho ministerstva. Chýry tieto podvrátili sice, z toho však ešte nenasleduje, že onedlho odstúpi i rytier Auffenberg. V nedelu 10. marca jeho veličenstvo prijal zas vo výsluchu spoločného ministra

zahraničných záležitostí grófa Berchtolda, náčelníka generálneho štábu Schemua a rakúskeho ministerpredsedu Stürghka. Po slyšaní mienky rakúskych štátnikov jeho veličenstvo povolal ku sebe vývodných politikov Uhorska.

Gróf Albin Csáky a Ludvik Návay pred kráľom.

Ako posiaľ za každej vládnej krizy jeho veličenstvo i prítomne najprv slyšal mienku predsedu snemovne veľmožov grófa Albina Csákyho a predsedu snemovne krajinských vyslancov Ludvika Návayho. Oba boli na výsluchu u jeho veličenstva vo štvrtok 14. marca. K ďalším výsluchom kráľovským povolani budú: gróf Aladár Zichy, Koloman Széll, gróf Julius Andrássy a z liberálnej pracovnej strany Ladislav Lukács, barón Ludvik Láng a gróf Štefan Tisza. Posiaľ nevedno, že by jeho veličenstvo náklonný bol slyšať mienku politikov zo stránok neodvisliakov.

Mungovci v práci.

Nad buchnutím Héderváryho docela zronení mungovci precitli v ich porade, ktorú vydržiavaly 8. marca večer. Tu už potom oslavovali Héderváryho, odhlasovali mu dôveru a uzavreli, že pri ňom vydržia, nech vo Viedni robia čo chcú. Najohnivejším kurucom bol gróf Štefan Tisza. Povedal reč, v ktorej dokazoval, čo všetko previedla strana národnej práce pod vodcovstvom Khuenovým. Mungovská porada uzavrela, že Tiszovú reč uverejní v maďarskej, nemeckej, slovenskej, rumunskej a srbskej reči. Vládou vydržiavané noviny reč túto už aj doniesly v číslach 12. marca vydaných. Okrem toho uzavreli mungovci, že vo všetkých právomocnosťach krajiny dôveru dajú odhlasovať Khuenovi a mungovskej strane. Konečne prijali aj tohoto smyslu rezolučný návrh. Všetko toto len tým cieľom dávame na vedomie kresťanským ľudakom, aby sa nedali pobalamútiť, aby neverili liberálnym mungovcom a zmužile vydržali pri zástave kresťanskej ľudovej strany.

Kto má byť ministerpredsedom?

S istotou nedá sa povedať, kto ako ministerpredseda poverený bude s utvorením novej vlády. O Khuenovi hovoria, že i druhé oko

musí si dať operovať a preto vraj není náklonný znovu prijať predsedníctvo. S istotou tvrdia, že nová vláda utvorená bude len z členov pracovnej strany a že k ministerpredsedníctvu najviacej výhľadov má Ladislav Lukács. No ten hrá dvanásť liberálnych kúskov!

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Cieľom uzavretia pokoja medzi Talianskom a Tureckom, Anglicko podalo mocnostiam návrh, v ktorom odporúčalo, aby spoločne zakročily v Ríme tým cieľom, aby talianska flotta nenapadla turecké prístavy v Europe a v Malej Asii. Z hodnoverného diplomatického prameňa teraz počuť, že toto spoločné zakročenie sa nestane, bo Rakúsko-Uhorsko a Nemecko nepristaly na návrh Anglicka. Tak vo Viedni ako aj v Berlíne uznávajú, že akcia talianskej flotty proti tureckým prístavom v Europe a v Malej Asii není žiaducná, ale zase Anglickom navrhnuté spoločné zakročenie mocností, bolo by uponižujúce pre Talianov, k čomu Rakúsko a Nemecko nemôžu podať pomocnú ruku. Týmto plán Anglicka sa zmaril, bárs vo Viedni a v Berlíne panuje náhľad, že Taliani by dobre urobili, keby sa nepridžali plánu zamýšľanej akcie talianskej flotty, lebo akcia bola by prameňom početných nebezpečných incidentov. Celá turecká tlač ďalej čo najrozhodnejšie píše proti myšlienke pokoja s Talianskom. Časopis «Yeni Gazetta», ktorý od istého času, tak sa zdá, inšpiruje zahraničné ministerstvo, píše, že Turecko na základe anexie vyjednávať nemôže. Toto je pre Turecko otázkou života. — Štefaniho agentúra oznamuje že v poslednej bitke pri Derne padlo 8 talianskych dôstojníkov a 13 bolo ranených; ďalej padlo 52 vojakov a 29 bolo fažko a 135 ľahšie ranených. V celom Tripolisi — ako z Ríma oznamujú — 5. marca hádzali z lietacích strojov proklamácie, v ktorých Taliani sľubujú Arabom náboženskú slobodu, úctu ich národných zvykov, oslobodenie od vojenskej služby a pokoj, jestli boj proti Talianom zanechajú. Aby flotta Talianov nemohla bombardovať Carihrad, turecká vláda nariadila, že v noci cez Dardanely žiadna loď nesmie prejsť. Toto nariadenie zahraničné ministerstvo už sdělilo diplomatic-

kým zastupiteľom mocností. Dosiaľ obchodné z Carihradu odchodiace lode jednou hodinou pred zapadnutím slnka ešte mohli prejsť cez Dardanely, ba niekoľké poštové parolode, medzi nimi parolode prislúchajúce lodnej spoločnosti Lloyd, na vlastnú zodpovednosť ešte aj v noci smely prejsť cez Dardanely. Zákaz tento po skončení vojny s Talianskom bude prísne zachovaný. Zatvorenie Dardanell na noc, silne bude prekážať medzinárodnú morskú premávku, bo obchodné a poštové parolode len s veľkým opozdením budú môcť doplávať do Carihradu, pofažne odplávať odtiaľ. Tento zákaz tureckej vlády ostro posvietuje na nesnádze, ktoré taliansko-turecká vojna ustavične vyvoláva a pre ktoré trpia nielen vojnu vedúce stránky, lež i neutrálne mocnosti. Je teda polutovania hodné, že na uzavretie pokoja medzi Talianskom a Tureckom není žiadnych výhľadov.

BESEDNICA.

Kto druhému jamu kope. sám do nej padne.

V Rakúskej obci A. bývali istí manželka. Veľmi zle nažívali.

V jedno ráno manželka veľmi vlúdny spôsobom doniesla ranajky na stôl, aby spolu jedli. Práve vtedy, keď predložila manželovi pokrm, klopali na dvere; istá osoba chcela sa s paňou shovárať. Keď manželka bola vonku, manželovi padol do kávy pavúk...

Manželovi zhnusila sa tá káva a domnieval sa, že sa žene nemôže hnusiť, keď o ničom nevie; svoju dal žene a jej podiel vzal sebe.

O chvíľu prišla manželka.

Veľmi vlúdny rozhovor oslavoval ranajky. Onedlho ale hrozné boľasť prepady manželku, až ju tak nafa-hovalo.

Hneď prišiel lekár, ktorý všemožne usiloval sa ulaviť boľasť, ale všetko bolo márne. Lekár dfa znakov myslel na otrávenie a tomu i výraz dal.

Manželka medzi ukrutnými boľasťami skonala a manžel volaný bol k súdu.

Medzi veľkým podivením rozpovedal počiatok a vývin choroby.

Uradne sa dokázalo, že tá manželka otrávil chcela

manžela a hľa, spravdivý Boh celkom ináč riadil skutok.

Dokázalo sa, že kto druhému jamu kope, sám do nej padne!

Požehnanie spovede veľkonočnej.

Panej Genlis rečenej, ukradol ktosi strieborné veci, ktoré stály asi 10 korún.

Nebolo možno vyskúmať kmína. Farár chrámu sv. Eustácha odkázal tej panej, že by s ňou rád hovoril. Odovzdal jej všetky tie veci...

Ktorá viera ma také prajné nasledky, ako katolícka?!

Hriech a Božia pomsta.

Parížsky arcibiskup Affre 26. júna roku 1848. — proti rade Cavaignaca — šiel do predmestia sv. Antona, aby tam, kde už povstalci boli zvífazili, udusil rozbroj spoluobčanov prv, než by bol vypukol.

Keď prišiel pred štátne väzenie Bastille, nepriateľ prestal strielať.

Ctihodný hlavný kňaz, pred ktorým šiel mladík so zelenou ratoľstou. pokojne kráčal medzi vojakmi a zástupom povstalcov,

Keď prišiel na stanicu, zdvihol hore svoj biskupský kríž a krotil stránky, aby mali pokoj.

Sotva ale vypovedal prvé slová, z domu «zelená opica» rečeného vystrelili a arcibiskup klesol na zem. Vrahom biskupa bol stolár Laforce.

Biskup v nemocnici zomrel.

Vrah Laforce i so svojim 18-ročným synom uskočil do Ameriky...

Roku 1858. prišiel do predmestia sv. Anton jeden mladík, ktorý hrozne vyzeral.

Ludia hneď poznali v ňom syna vraha Laforce. Tento rozprával že otec jeho našiel hojný prameň zlata, prišiel k veľkému pokladu. Keď šiel so svojim bohatstvom do mesta San Francisco, padol do rúk zbojníkov, ktorí mu vzali bohatstvo a i život.

Mrtvola jeho stala sa korisťou dravých zvierat. Syn zjavne povedal:

— Toto bol trest boží za to, že môj otec zastrelil toho arcibiskupa.

O dva mesiace neskôr zbláznii mladík Laforce; dostal sa do nemocnice, kde onedlho skončil.

Obeta spovedného tajemstva.

Eggisheimskeho farára Alfonsa Burtz odsúdili pre falošnú prisahu na päťnásť rokov do väzenia. Obviňovali ho v krádeži a falošnej prisahy. Vo fare, ktorú prv spravoval, 16. októbra r. 1892. zomrel roľník Bilger, od ktorého dostal farár jedno písmo, kde byly naznačené rozličné pozostalosti.

Ostatná časť dedictva patrila nápadníkom. Chrám niedermaystadtský mal poručené 10 tisíc mariek (asi 11.500 korún).

Jedna ciasť dedičov zdvihla pravotu u súdu, že pozostalosti chýbajú tri účastiny Suezské, asi 1950 korún obnášajúce.

Farár Burtz pred súdom svedčil, že nevie o ni-

CHYRNIK.

Z biskupstva spišského. Jozef Klein farár vo Smižanoch vymenovaný je za assesorora spišskej bi-

Divajte sa! Vo Francúzsku aj kozy upotrebovávajú ku plekaniu detí.

čom. On povedal, že otázočné cenné papiere dostal pod pečatou spovedného tajemstva a tak to tajemstvo zrušiť nemohol.

Pol roka bol potom vo väzení, až konečne roku 1896. oslobodil ho krajinský súd.

Podáva: *Joško Zdoliny.*

skupskej sv.stolice. — Ružomerský kaplán Román Lukáč poslaný je na Dedinky za administrátora. Lokčiansky kaplán Jozef Schönwiesner do času je penzionovaný. Peter Baeskor kaplán z Kríža poslaný je do Lipt. sv. Mikuláša.

Z biskupstva nitrianskeho. Osvietený pán biskup

dr. Vilhelm Batthyány nitrianskému okrášľujúcemu spolku veľkodušne daroval 100 korún.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbric* na dom čitateľského kruhu daroval 100 korún a ocestoval na krátky čas do Budapešti ku ročnému shromaždeniu spolku sv. Tomáša akvinského. Na jubileumný kostol jeho veličenstva kráľa Franca Jozefa I. mesto Košice darovalo 200 korún a dom Szapáryho predalo praemonštratským kňazom. Osvietený pán biskup stolnobelohradský dr. Ottakár Orohászka 9. marca prišiel do Košíc a ako sme minule spomenuli, od 10. do 14. marca v kláštore Ursuliniiek držal prednášky pre ženské, pre mužských boly prednášky v dvorane katolíckych tovaryšov. — Dr. Jozef Dolencz pravotár budapeštiansky 4. marca v spolku katolíckych tovaryšov držal prednášku o drahotě. — Dr. Blažej Horváth, direktor praemonštratského gymnázia od jeho veličenstva kráľa znakom uznania zásluh vyznačený je krížom. V spolku katolíckych tovaryšov každú stredu vydržiava sa nábožný večierok, na ktorom prednášku drží kaplán Štefan Cselényi. — Ján Gillinyi professor tunajšej reálky, 3. marca prednášku držal v katolíckom čitateľnom kruhu a Vilhelm Valkó direktor spomenutej reálky, v tomže kruhu o náboženstve mal prednášku, za ktorej príležitosti prítomní tam boli: osvietený pán biskup dr. Fischer-Colbric, sk. vn. tajný radca Eugen Bercelly, praelát Ondrej Kozora, hlavný direktor dr. Engelbert Mázy a mnohí iní. Rudolf Zaborovszky kaplán z Legyesbánya preložený je do Košíc za katechetu. Na jeho miesto poslaný je Ondrej Weigel z Mádu a za nemeckého kaplána vymenovaný je Ján Lacza. — *Abaujszántó*: P. Anton Buttykay predstavený budapeštianskeho kláštora františkánskeho a P. Ánaklet vicekvardian zo Stolnobelohradu od 23. februára do 3. marca vydržiavali tu sv. missie. Na žiadosť obecnstva P. Buttykay za prítomnosti prepočetných posluchačov i v hospodárskom kruhu a v kassíne mal prednášky o potrebnosti patronážu.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Stoličný výbor 18. marca vydržiava štvrtročné shromaždenie, na ktorom vyvolení majú byť: Za II. stoličného notára Koloman Klauzer, za slúžneho Adalbert Fekete, za III. stoličného notára dr. Teodor Hodinka a za zápisníka Jozef Michalovics. — Druhý, takrečený pôstny jarmok na liehvu odbavovaný bol 4. marca. Liehvy dohnali veľa a bola dosť drahá. V tunajšom mestskom špitáli minulého roku opatrovali 1029 nemocných. Z týchto vyliečilo sa 824, prepustili v stave polepšenia 58, nevyliečiteľných 40, zomreli 56 a v špitáli ostalo 52. — V minulých dňoch nenadále zomrel Georg Bakajsza učiteľ prešovskej grécko-katolíckej praeparandie, manželka tak veľmi vzala si na srdce krušný pád jeho smrti, že na štvrtý deň i ona odobrala sa do večnosti. — Ján Kizák professor tunajšej grécko-katolíckej praeparandie ministerstvom výučby vriedený je do VII. triedy poplatkov. — *Lemes*: Ministerstvo pravosudín zotrela tu-

najší súd kráľovský a ku nemu prisluchavšie obce od 1. mája patria k okresu súdu prešovského.

Chýry zo Spiša. Saský kráľ Fridrich tohoto leta so svojou rodinou na tri týždne má prísť do Tatranskej Lomnice. — Ján Csumitta professor r. k. učiteľskej pripravovne v Kapituli svoje meno premeniť si dal na Cselényi. — V meste Gölnicbánya akoby anjel strážca bol zachránil v minulé dni ziačku občianskej školy Valiku Heleschák. Ako na ulici kráčala, prišla pod kone a prešiel ju vôz, bez toho, že by sa jej okrem strachu dačo bolo stalo, len šaty sa jej potrhaly. — V Kubachoch bývalí urbáriálnici 26. marca predajú 17.696 kusov smrekového a jedľového stojaceho dreva, ktoré šacované je na 98.225 korún. — Kéžmarsku umeleckú vyšívajúcu dielňu Schikedanzovú preložiť majú do Lubice. — V Novej Vsi vystaviť majú jarmočné stavanie. — V Levoči dňa 3. marca následkom porazenía v 60 roku života svojho zomrel Jordan Görgey, predseda sirotského súdu na odpočinku a majetkový správca spišského biskupa. Pochovali ho v Harhove do rodinnej kripty. Dr. M. Dömötör bývalý ľudový ablegátsky kandidát ztratil v ňom svojho svokra. — V Gňazdoch od 3. do 10. marca boly veľmi vydarené slovenské a nemecké sv. missie. Vydržiavali ich prevelební otcovia Batora a Danielik z kongregácie lazaristov. — V Magure od 6. marca v noci padlo deväť centimetrov sňahu.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder zaviazal sa, že na udržanie segedínskej kat. učiteľskej pripravovne ročne obetovať bude 16.000 korún. Jágerský kanonik Ján Foltin na vnútorné obnovenie jágerského sídelného chrámu obetoval 200.000 korún. Pred niekoľko rokmi obetoval tiež 60.000 korún na ten cieľ. — Jágerská kapitula na kat. školu obce Tarnaszentmiklós dala 2000 korún. — Jágerský arcibiskupský tajomník Ondrej Kriston spolku kat. tlače dal 100 korún, doteraz na tento cieľ sossbieralo sa 539.458 korún. — Na pomník grófa Ferdinanda Zichyho obetovali: veľkovaradinská kapitula latinského obradu 2000 korún, vacovský biskup gróf Karol Csáky 1000 korún, ústredné semeníšte a jeho chovanci v Budapešti, stolnobelohradský kanonik Karol Mayer, Viktor Palkovich dekan-farár z Guta, nitriansky kanonik dr. Ludvik Francisey, spišský kanonik dr. Ignác Zimmermann, vesprimský kanonik dr. Julius Reiner, Pazmaneum vo Viedni, satmárski kanonici dr. Franc Lessenyey a Anton Pemp, baňskobystrický kanonik Izidor Machovich a jágerský kanonik Franc Blazsejovszky po 100 korún; doteraz na ten pomník a kostol sossbieralo sa 54.528 korún.

Objavenie južnej točne. Norveg Amundsen objavil južnú točnu. Norvétsky kráľ i s celým Norvégskom považujú to za veľký úspech.

Popravenie vraha. Eduard Regula, ktorý minulého leta zavraždil krémára Zeislera, jeho ženu a švagrinu, 14. marca obesili v Miškolci.

Tri smrteľné pády. Z Dolného Kubína oznamujú, že v minulé dni zomrel medzi cestovaním na kralo-

vánskej stanici z Trstenej pochádzajúci 17-ročný bohovec Jozef Cassay ml., ktorého pochovali v sobotu. V nasledujúcu nedeľu v poludnie zomrel jeho otec Jozef Cassay trstenský obecný pokladník a večer náhle zomrel i druhý syn, vysvätený kňaz Ján Cassay. Ubohá matka je celkom zronená. Poteš ju o Bože!

106 ročný človek. Zriedkave dlhého veku dožil sa v obci Alsósebes istý Jakub Hodoba, ktorý teraz v 106-tom roku života svojho odobral sa druhý svet.

Čudný plod. V obci Bélaudvarnok (nitr. st.) ovca patriaca Jozefovi Gramka 5. marca okotila psa. Pekný tarko za pár minút žil a potom zdochol. Jeho pozostatky poslaly sa na patričné miesto v Budapešti. Pravdepodobne bol to plod ovčiarskeho psa.

Vyzvanie. Ján Murin, lučanský obyvateľ ztratil v Trnoveci dňa 26. februára 640 korún. Kto by tie peniaze na moje meno odoslal, dostane 100 korún odmeny a úplnú mlčanlivosť mu zaručujem. Jeho meno nikdy nevynde na svetlo. Ondrej Hlinka farár, v Ružomberku.

Vrecko na doháň darovala kráľovi. Z Jászberénya oznamujú: Jedna chudobná Jászberényska žena menom Jánova Szivós v minulé dni jeho veličenstvu kráľovi do daru poslala jedno vrecko na doháň. V pripojenom liste opísala svoju chudobu a pýtala pomoc. Zdá sa, že prosba jej vyslyšaná bude, bo zo stránky kráľovskej kancelárie vyzvedali sa o nej.

Nasledujem fa. Jednému segedínskemu občanovi zomrela žena. 26 rokov žila s mužom v najväčšej blazenosti. Na pohrabe takto plakal jej muž:

— Drahá moja, čakaj na mňa, nasledujem fa, nasledujem fa hneď!

Náhoda bola dojímavá. V tej chvíľke sa ale manžel poklznul a padol do hrovej jamy, z kadiaľ potom už z celého hrdla to kričal:

— Ratujte ma, ratujte ma!

Za nedeľu. V pešťanskej obci Zsámbok 82 žien podpísalo prosbu, v ktorej to pýtajú, aby krémy v sobotu večer zatvorené boli a aby ich len v pondelok ráno otvorili. Prosba poslala sa k vicišpánovi stolice. Tie ženy tá všeobecná zkusenosť pohla k tomu premúdremu kroku, že mužovia zvlášte v nedeľu oddajú

sa službe Bachusovej a pri márnostatnej modloslužbe zapomínajú i na manželskú lásku a domáci pokoj. Keď by ku takémuto kroku odhodlali sa všetky ženy, zaiste by to neostalo bez prajného výsledku.

Kde je moc potkanov. Z Piešťan oznamujú: V Novom meste nad Váhom vydalo predstavenstvo prísny rozkaz k vykynozeniu potkanov. Potkani natoľko sa tam rozmnožili, že stá a stá behajú po uliciach.

Kúpa lesov. Z Košíc oznamujú, že Barón Fridrich Waldbott-Bassenheim svoje 3000 jutár obsahujúce dubové lesy v chatári obce Bénye predal dvom košickým obchodníkom.

*

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kishirtokosok Országos Földhitelintézete».

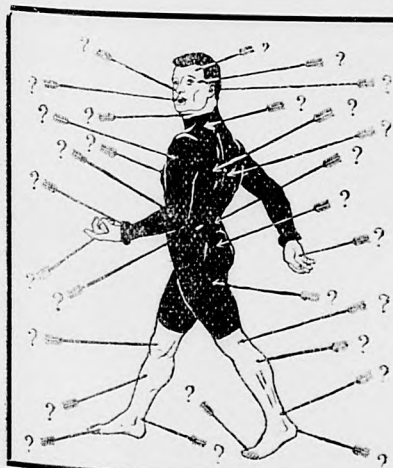

HOSPODÁRSTVO.

Opatrovanie vysadených ovocných stromkov.

Kto si zakladá ovocný sad a už má v ňom vysadené šlachetné ovocné stromky, teraz svoj sad nesmie sveriť len tak, ako sa hovorí na verímboha, lež má svoje štepy aj ďalej opatrovať.

Pníky malých stromkov obložiť treba trnami, aby sme ich od zajacov ochránili. Jestli panuje suchota, tak stromky v prvý rok raz-dvaráz dobre treba poliať. Po jarnom alebo jasnem daždi tanier stromku treba zakryť na 4—5 cm. hrubou, z nahrabanej trávy, bu-

Máte bolesti?

Potrebuje Fe lerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jedi ý dorabatel' EUGEN V. FELLER dvorný lekárnik v Štubici; Kostolná u.č.18.(Záhreská stolica)

I. Fellerov Elsa-Fluid dla našej vlastnej zkusenosťi ulavuje boľasti, lieči, občerstvuje svaly a členky posiluje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lamku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrčta a drieku, žabu čili nervové boľasti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, náche, boľeniu päs a hrdla, zimničiemu stavu a z prievanu alebo z prestidnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tekrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellerovým menom a ochrannou známku. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zaše za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.

II. My žiadame tu na vedomo-f priniesť že tisíce ľudí užívajú «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pilulky» čo výlečný liek proti žalúdkovým nemociam, křčom, nechuti k jedlu, páleiu obličiek, tlačeniu žalúdku, dráždeniu k vracaniu, ťazobe, nadutiu, materoici, zatvrdnutiu stolice, rozličným troviteľným znakom, nervozit, zimničiem nápodom, následkom tučnoty, boľasť m zlatej žily, hnušobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od náodobnín a každý nech adresseduje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná ulica 18. (Záhreská stolica.)**

riny pozostávajúcou vrstvou. Týmto docielime to, že stromček nemusíme tak často polievať.

Korunu stromčeka každú jar máme prezref; zpo- medzi prútov hlavných a bočných halúzok tie, ktoré rastú dnu do koruny, odstránime, suché a choré halúčky tiež odrežeme. Hustú korunu preriedime. Jestli sa na lístkoch stromov zjaví vše, lístky naskutku treba pokropiť roztokom dohánu (Thanatom), ku ktorému cieľu 1 kgr. dohánového ľuhu treba rozriediť s 50 litrami vody. Jestli by sa na jabloniach zjavilo veľa vše, vtedy dva litre petroleja smiešame s jedným litrom prevareného (má byť teplé) mlieka, túto miešatinu vlejeme do 60 litrov vody a touto tekutinou natierajme všíciami napadnuté čiastky stromu.

Jestli sú stromy veľmi obťažené ovocím, tak že sú haluzky veľmi naklonené k zemi, obťažené haluzky treba podopreť, lebo aj toto patrí ku opatrovaniu stromov a mnohí majitelia ovocných sádov na toto zabúdajú.

Keď úrodnosť stromu slábnie, vtedy ovocia bude málo a bude biedne. V tomto páde strom treba hnojiť. To sa tak stáva najprimeranejšie, že pod krajom koruny do okola v jaseňi vykopeme na 30 cm. hlboký jarček, ktorý naplníme maštalným trusom alebo miešatinou vyzretého trusu a popola, jarček cez zimu necháme otvorený, ale na jar ho zatiahneme zemou. Tu poznamenávame, že sa korigenkov stromu ani hnoj, ani snáď nejaká mrcina bezprostredne dotknúť nesmie.

DOPISY.

Wittenez (nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Krešťane».

Naše mestečko veľmi je vzdialené od sveta, pri tom ale dľa možnosti usiluje sa napredovať a krok držať s behom sveta. Len to je chyba, že niet človeka, ktorý by naše účinkovanie pred verejnosťou opisal, bo možno, že keďby naši ľudia viackrát o sebe nečo čítali, väčšiu ochotnosť a náklonnosť by preukazovali naproti daktorým veciam. Je pravda, že v «Slov. Týždenniku» bolo pár dopisov, lenže tieto iba čo daktorých statočných ľudí osočovali. Vieme ale, že lhrárske napádania v tých novinách pred statočnými ľuďmi len na pochvalu im slúžia.

Náš ľud je ináč veľmi spokojný a statočný a pozostáva najviac z murárskych remeselníkov, ktorý skoro každý má aký-taký majetček, na ktorom si na zimu

potrebnú potravu dorába, aby draho kupovať nemusel. Prez leto prinútený je ďaleko-široko po svete vyrábať svoj chlieb, aby si na zimu dačo usporil a s tým čo sa mu na tej malej rolke urodí, vyžiť mohol prez zimu, keď nenie zárobku. Sú ale aj takí, ktorí ani v zime nezahálajú, zaoberajú sa tkačským remeslom atď.

To vieme, že vo svete sú všeliakí ľudia. Zvlášte na tých, čo ďalej do sveta idú, lepia sa všeliaké huncuterie. Tak najnovšie bilagovali niektorých, že sú socialdemokrati.

Tomu ale veru neverim. Bo oni len vstúpili do takzvaného «Staviteľského spolku», bo keby ešte v takom neboli, tak pri väčších stavbách, kde aj iní murári pracujú, nedostali by roboty. Pri tom ale sú oni ešte posiaľ dobrí katolíci.

Potom ešte prezývajú ich panslávami, No, ani to nemôžem uveriť, bo ešte ani dobre po slovensky nevedia, Takými pomluvami daktorí iba svoje vlastné chyby zaobalujú.

Konečne máme sa ešte i s voľačím pochváliť. Nás pán kaplán Bokor s našimi páni učiteľmi naučili našu mládež správne predstaviť vianočnú hru: «Betlehmský hlásnik». No táto sa ozaj pekne vydarila a na všeobecnú žiadosť trikrát ju opakovali. Ufame, že títo páni usporiadajú nám ešte viacej takých veselých večierkov. Boh im pomôž naďalej!

S úctou

Pozorovateľ.

Od Nitry.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Krešťane».

Pravdu mali naši starodávni Rímania, keď hovorievali: Koho bohovia trestat chcejú, stvorí ho učiteľom». Príslovie toto ešte aj včul je pravdivé, bo keď polozenie učiteľstva ešte ani dnes, keď na osvetu a na vzdelanosť tak veľkú váhu kladú, nenie k závideniu. O tomto však nebudem sa rozpisovať, hodáš nenie to záležitosťou iba sboru učiteľského. lež týka sa ona jak štátu, tak i obce a vierovyznania.

Ja spomenem tu pád jednej učiteľskej vdovy, ktorá je takmer bez všetkej pomoci. Manžel tejto vdovy bol 40 rokov učiteľom. Keď mal požívať jeho skromnú penziu, zomrel. Jeho vdova — tiež už obstarla pani — dostáva 14. povedz: štrnásť korún mesačnej penzie. Je to taká maličká podpora, z nejž spomenutá učiteľská vdova ani chleba najesť sa nemôže. Čo je štrnásť korún v terajšej drahoty? Ako sa môže z toho šatíť a chovať? Kde je k tomu hospoda? S tou pomocou tú ubohú učiteľskú vdovu odsúdili na to, aby od hladu zomrela.

Jednúc zadela bola poniženú prosbu k ministrom výučby, žiadajúce od neho almužnu. A minister bol tak veľkodušný, že jej ozaj almužnu poslal, 30, povedz:

tridsať korún. Nič viac. A to na vždy. S tým zavrela sa pred ubohou učiteľskou vdovou brána ministrovho bytu. Keď sa jej mine poslaná almužna, nech ide po pýtání.

Štát iba pre boháčov má peniaze. Keď páni svoj majetok prelumpujú, obdržia vysokú pomoc zo štátnej pokladnice, učiteľské vdovy ale žobrácku palicu. Tak odmieňa sa štát «vychovávatelom ľudu».

Pravdomluv.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Všetkým Spišiakom a Magurčanom dávam na vedomie, že kto by si v Našej kapituli požičku chcel zdvihnúť, nech sa obráti ku katolíckemu advokátovi dr. Teodorovi Ujfalušsymu v Levoči a v Magure ku katolíckemu advokátovi dr. Bélovi Lieskó v Starej Vsi. Tí dvaja mu to statočne vyprostredkujú. Poznámam, že v Kapituli dostať najvýhodnejšiu a najlacnejšiu požičku. Výšspomenutí dvaja pravotári sú osvedčení katolíci a spolu aj advokáti Katolíckej Ľudovej Jednoty u preto zaslúžia našu všemožnú podporu a úplnú dôveru.

Svol k svojmu! Krestan má podporovať krestana! Dosť nás už vycicali kazárski prekrutači našej pravdy. Nejedem oplakáva, že následkom ich líškavých sľubov a nesvedomitých nahovárání pustil sa do daromnej a falošnej pravoty.

S kresťanským pozdravom

Prebudený Ľudový katolík.

Z Kysúc.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom milom «Krestane».

Môj rodák Trenčan a priateľ Jano Otruba v poslednom čísle nášho milého «Krestana» píše, že je ticho u nás v Trenčanskej a nadovšetko po našich Kysúcach, v politickom ohľade. A je pravda. Trenčan píše, že celá stolica stoná pod nohami liberálov. Jano Otruba zase píše, že naši ľudoví vodcovia spia. A majú oba pravdu. Nuž ale čo je toho príčina? Trenčan píše, že náš fíšpán Julius Szalavszky rozsievá semeno tejto tichosti, keď cestuje jednotajne po stolici a nadovšetko hľadá priazeň kňazov, čo sa mu u mnohých podarilo.

Á jak by nie? V posledných časoch bolo mnoho fár prázdnych a pán fíšpán mal na niektoré veľký vplyv a keď chodil po obciach, pre každého mal volačo, aby kňaza ku sebe privábil. Múdry a síkovný politik, za akého ho držia, vedel použiť všetky okolnosti jednotlivých kňazov a sladké reči pána fíšpána účinkovali tak, jako opium — nektorí zaspali a mlčia. Týchto chudákov nemá kto prebudiť zo sna liberálneho. Hlavný vodca zamestnaný je všeliakými odpredajmi a urbarnickými záležitosťami, jeho pomocní vodcovia tiež si netrúfajú, a tak u nás v Trenčianskej celý štáb ľudovej strany mlčí a len kde-tu sa ukáže znak, že sa ešte hýbe pod dojmom menších vodcov. A predsa veľú je najpríhodnejší čas k práci. Jaro je tu, príroda oživa, treba sa zobudiť a hor' sa do práce. Je to ľahká práca, len treba ľudu ukázať, čo sa splnilo z tých sľubov fíšpánskych a ablegátskych? Cieľ Kysuca povie, že z tých sľubov nič sa nevyplnilo.

Markušovec (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krestane».

Markušovský zámok Máriášovský je jedným najstarších zámkov Uhorska. Dáta jeho starobytnosti a fažkej búrlivej minulosti nachodia sa v listárni, uloženej v baštovej väži. V tejto listárni zachovávajú sa aj vážne historické a zaujímavé listiny dávno minulých století. V obci je viac Máriášovských kaštieľov. Medzi tými je najzaujímavejší v 16. stoly vystavený a neskorej v barokskom slohu prerobený hradný kaštieľ, ktorého majiteľom je teraz Edmund Máriássy. V budovisku od kaštieľa na pravo ležiacom umiestnená je rodinná sbierka umeleckých pokladov. V tejto sbierke vidno samé rodinné pamiatky. Je tam i knihovna, bohatá v zriedkavých dielach. Jedna sieň plná je priemyselnými umeleckými vecami, z ktorých daktoré zvlášte vynikajú svojou zaujímavosťou, nadovšetko vynikajú dva augsburgské kalichy, ktoré pri krstinách upotrebovaly, väčší bol na krstinách chlapcov a menší na krstinách dievčat upotrebovaný. Dalej sú tam krásne staré džbány, kupy a vzácne porcellánové a sklenné veci. V inej sieni najšť bohatú sbierku starého izebného náradia. Daktoré z tých sú dejepisnej významnosti, ako na príklad dva stolky z kvôry s vtláčenými kvietkami Štefana Thökölyiho. Na stenách visi veľký rad starých rodinných obrazov, ktoré predstavujú údov Máriášovskej

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dává. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpovedá.

Wesselényiovskej, Bánffyovskej a Szirmayovskej rodiny. Vo veľkom ženskom salóne ozdobujú steny staré oháňky a zriedkavé vyšívania. Takrečeno z každého kúta kaštieľa ozýva sa starožitnosť.

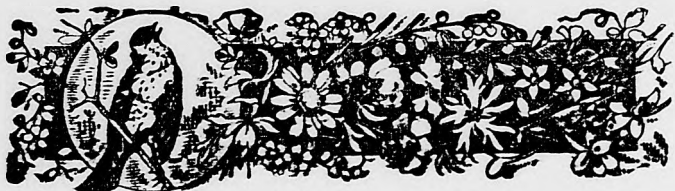
* * *

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Krestane».

Zaujímavé je, že medzi stolicami, ktoré ku košickej obchodnej priemyselnej komore patria, to jest medzi abaujskou, šarišskou, ungskou, zemplinskou a spišskou stolicou roku 1910. najviac vkladov bolo v spišských peňažných ústavoch, Vo Spiši peňažné ústavy v tom roku mali asi 42 millinov korún vkladov, kým v Abaujsku bolo vkladov 39 millionov a v Ungsku len 9 millionov.

Spišský zpravodajca.

Rozmary a Žarty.

Dobrý sudca. V jednom vidieckom mestečku nedávno jedného jarmočného dňa dvaja hajdúci dovedli pred slúžneho jedného poriadne opitého čižmárskeho tovaryša.

- Moe si pil, čo? Ty sviňa.
- Nepil som prosím, len málo.
- Teda koľko si pil, dva litre?
- Z toho sa ja neopijem.
- Teda tri?
- Viac.
- Päť?
- Ešte viac.

— Kolko teda?

— Mohlo to byť i desať litrov.

— No dobre; desať litrov si vypil, hovoril hlavný slúžny a za chvíľku rozmýšľal, aby vyniesol výrok. — Teraz ťa dám zavreť a ku tebe dám postaviť desať litrov vody. Prv sa nevyslobodíš, kým to nevypiješ do ostatnej kvapky. Teraz pakuj sa ty naničhodník!

Hajdúci chytili korhela a zaviedli ho do žalára. Za poltretej hodiny vypil tovaryš všetkých desať litrov vody.

*

Natoľko ešte nie. — Ako sa má váš brat?

— Zbláznel.

— Ale dlh mi len zaplatí?

— Natoľko ešte nezbláznel.

*

On je pánom v dome. — Počul som, že sa tvoja žena často vadí s tebou.

— To je pravda, ale vždy je moje — predposledné slovo.

*

Úver. Domáca pani: Rozdiel medzi kravou a mliekárkom je ten, že krava dáva čisté mlieko.

Mliekár: Ešte jesto aj iný rozdiel. Krava nedáva žiadneho úveru.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

- na celý rok 4 koruny,
- na pol roka 2 koruny,
- na štvrt roka 1 koruna.
- Do Pruska: na celý rok 6 korún.
- Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krestana.

Oznam.

Mešťanská banka v Topolčanoch (Nagytopolcsány)

a jej filiálka v Nitre

odporúča ctenému obecenstvu svoje služby v jakejkoľvek záležitosti bankovej, menovite:

Dáva požičky na intabulácie a na veksle na ten najlacnejší úrok;

prijíma vklady na knížky a platí od nich čisté 5% úroky.

Banka táto požičiava len krestanom, a úraduje sa v nej každý deň okrem nedeli a sviatku.

Úradné miestnosti banky sú v Topolčanoch v Krušovskej ulici a v Nitre v Kapitulskej ulici

(Káptalan-utca) No. 9.

Spisy redakcii zaslané.

Duševná ozdoba na božskú hostinu. Učenie o najsvätejšej Sviatosti oltárnej v modlitbách k častejšiemu prijímaniu. — Nemecky napísal Moric Meschler S. J. — Dľa druhého vydania poslovenčil Karol Lenkei farár. Cena jedného v plátne viazaného výtisku 1 kor, 10 hal i s poštou. Pri objednaní 30 výtiskov 82 hal. Neviazaný výtisk stojí 50 halierov. Poštu platí vtedy objednatel. — K dostaniu u Karola Lenkei farára v Nagyjakabfalva (Pozsonym.) — Táto knižočka písaná je pre často-prijímajúcich. Takej sme ešte nemali v slovenskej reči. Obsahuje pápežský dekrét o každodennom sv. prijímaní, poklonnú modlitbu pred Sviatosťou oltárnou, modlitbu za rozšírenie každodenného sv. prijímania; spovednú pobožnosť; modlitby ku sv. omši a 30 prípravných a poďakujúcich modlitieb ku sv. prijímaniu. Výbornosť tejto knižočky v tom záleží, že učenie o najv. Sviatosti Oltárnej je obsažené v modlitbách, tak že kto tie modlitby odrieka i mimovoľne sa učí vtedy lepšie poznávať sviatosťného Ježiša. Ufame, že táto knižočka mnoho prospeje na rozšírenie každodenného sv. prijímania. Odporúčame ju.

Znamenitá kniha modlitebná je, ktorej nápis znejú «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi». Je ona veľmi obratne zostavená, stručne složená. Na zvláštnu obranu mocnú sv. Jozefa môžu rátať tí, ktorí výbornou pobožnosťou nachádzajúcou sa v tejto knihe, čím častejšie sa budú utiekať k mocnému Pestúnovi Krista. Cena utešeného výtisku 400 strán obsahujúceho len 2 koruny; dostať u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény. Vrele, s úprimným srdcom odporúčame túto znamenitú knižku. J. L., podmissionár.

Známa spisovateľka a básnička Paula Maria Egger Schmitz-Hausen v liste upravenom na V. Eugena Felleru vyslovila sa nasledovne: «Musím vám odpísať, že Fellerov Elzafluid, ktorý dostala som od barónky Freytag, ak mimoriadne dobre účinkoval proti neuralgii na ktorú som trpela. Z radu ľudstva k veľkej povďačnosti vám zaviazaného prijímam tento výraz mojich vďakov.» Na tisíce podobných osvedčení dôkazom je výbornosti tohoto domového lieku, z ktorého 12 malých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne fľašky za 5 korún franko posielam dorábateľ V. Eugen Feller, dvorný lekárnik, Stubica, Kostolná ulica 18. (Záhreb. st.)

Odkazy redakcie.

F. K. K. Čo sa opozdieva, prichádza v nasledujúcom čísle.

J. J. P. Srdečné blahoželania k meninám.

J. S. P. Následkom buchnutia H. jedna vec ako neaktuálna vystala. K meninám úprimne prajeme Vám hojné božské požehnanie.

G. H. B. List není podpísaný. Nedá sa uverejniť.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 12. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová kor. 23:30—24:20
» stolnobelohradská, nová... « 23:20—24:00
» peštianska, nová « 23:20—24:00
« banátska, nová... .. « 23:20—23:90
Jačmeň nový, prvotriedny « 20:00—21:00
Proso « 18:00—20:20
Raž prvotriedna kor. 21:10—21:30
« druhotriedna « 20:80—21:00
Ovos prvotriedny « 19:40—19:80
« druhotriedny « 19:00—19:20
Kukurica « 18:30—18:60
Konopné sáme « 29:50—31:00
Datelinové sáme , červená datelina kor. 215:00—225:00
« « lucerna « 110:00—136:00

Za 100 kilogrammov.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	17:70	16:40	16:20	16:10
č.		7	7½	8			
K.		15:20	14:00	9:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

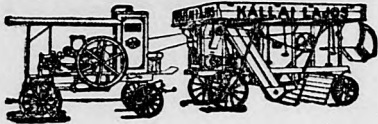
Otruby drobné kor. 15:60—15:80
« hrubé... .. « 15:70—15:90
Fazula veľká biela « 28:00—30:00
Fazula strakavá « 23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele « —:—:—
« « ružové « —:—:—
« « žlté « —:—:—
Hrach lúpaný « 29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý « 30:00—32:00
Šošovica čistá « 40:00—63:00
Rasca (kmín) kor. 81:00—81:00
Mak « 112:00—113:00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 150:00—151:00
Slanina mestská 4-kusová ... « 128:00—129:00
« « 3-kusová « 133:00—134:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový ... kor. 48:00—48:00
« « White-Star (***) « 43:00—43:00
Cukor v klobúkoch « 99:50—100:00
« kockový « 101:50—102:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill « 74:00—74:50
Spiritus rafinovaný, odanový vo veľkom « 223:50—224:00

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lifruje najchýrnejšie motor-
mátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stred-
ných fliašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

**Najlepší český prameň
k objednaníu.**

Lačné perie na posteľ!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
velmi fajne, ako sňah biele,
drápané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele fajnové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkiny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina,
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
velmi trvácim mäkkým perim
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
K. Spodné periny z pevného
vrázkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírný cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Oznamy prijíma
administrácia

„Kreštan“

„MILL“ OSADA
Nagyösz
Stredoeuropy najväčšia

vino-
hadná-
Š-
K-
O-
L-
A.

Lačné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako sňah
mäkké jak pá-
per, drapané 30,
36, 42 K. — **Hotové posteľe.**
Z červeného červovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 spodná
perina 100 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—,
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
Trojdilovú srstennú matrac na
jednu posteľ K 27.— lepšej ja-
kovosti K 33. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

POZVANIE.

Pobedinský gazdovský potravný spolok dňa 24.
marca roku 1912. odpoludne o 4. hodinách vydržiava
svoje XII. valné zhromaždenie, ku ktorému páňov účasti-
nárov týmto účtve povoláva.

Po ednávať sa bude:

1. Oznam správy, predloženie súhavy a závereč-
ných počtov z roku 1911. — 2. Oznam dozorného
výboru o preskúmaní počtov záverečných. — 3. Výrok
o čistom zisku. — 4. Vyslovenie absolúty pre správu a
dozorný výbor. 5. — Voľba dozorného výboru na jeden
rok. — 6. Návrhy.

Pob dény, 12. marca 1912.

Správa.

Pri panujúcej veľkej dra-
hote potravných článkov
následkom zvláštnej záživnosti jeho ako nevyhnutne
potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

BRYNZA
Prvá d elňa liptovskej karpátskej ovčej brynza
Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš

(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) ... K 5.50
II « (silnú) ... K 5.—

V diežkach po 5 kilogramoch zasielajú sa franko na každú
poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na
žiadosť franko a zdarma.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosím
odvolávať sa vždy na náš časopis.

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základina 125000 korún.
vklady 2.660,000 korún. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Od desaťročia
upotrebuje sa s veľkým
úspechom proti

lámke a pakostnici
zákonom chránený
KRIEGNEROV

REPARATOR

V Každéj
domácnosti
nevyhnutelne potrebný!
Malá fliaška 1 koruna, veľká
fliaška 2 koruny, v každej lekárni.
Poštou 5 malých fliašiek za 5 korún,
3 veľké fliašky za 6 korun pošle

Kriegner -lekáreň
Budapest, VIII., Kalvin-plac (roh Baross-u.)
Zásielky denne poštovou dobierkou, alebo
po predbežnom zaslaní peňazi.

I